

**OSAAMIS-, YRITTÄJYYS- JA ELINKEINO-
OHJELMAN VUOSIRAPORTTI
2010**

1. OHJELMAN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Kaupungin elinkeinopolitiikan johtaminen on muutettu vastaamaan vuonna 2010 voimaan tullutta kaupunginhallituksen johtosäätöä. Turun seudun kehittämiskeskus ja Turku Science Park Oy siirtyivät kaupunginjohtajan vastuulle 2010 ja raportoivat toiminnastaan suoraan kaupunginjohtajalle. Osaamisosion ja Kone-tekniikan keskus Turku Oy:n ohjaus kuuluu edelleen osaamistoimen apulaiskaupunginjohtajalle. Lisäksi hänelle kuuluu matkailunpalvelukeskuksen ohjaus.

Vuonna 2011 on kaupunginjohtajan toimesta perustettu elinkeino- ja omistaja-ohjauksen johtoryhmä, jonka toimialaan kuuluu ohjelman toimeenpano ja seuranta.

2. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOS

Globaali talouskriisi ja siitä seurannut lama vaikutti voimakkaasti toiminnan suuntaamiseen ohjelman laadinta ajankohdan ja raportointiajankohdan välillä.

Rakennemuutos niin meri- ja metalliteollisuudessa kuin ICT-alallakin on muuttanut toimintatapoja organisaatioissa. Meriteollisuus hyväksyttiin rakennemuutostoimialaksi. Lounais-Suomen alueen rakennemuutoksen strateginen johtoryhmä ja asiantuntijasihteeristö nimettiin ja aloitti työnsä. Itse rakennemuutoksen koordinaatioon päätettiin perustaa erillinen hanke, jonka hallinnoijaksi asetettiin Koneteknologiakeskus Turku Oy. Hankkeen käynnistymisen jälkeen rakennemuutoksen syvyys täsmentyi entisestään, jonka johdosta rakennemuutoshanketta päätettiin laajentaa ja siirtää Turun kaupungin keskushallintoon Turun Seudun Kehittämiskeskukseen 1.12.2010 alkaen.

Myös uudenlaisia rahoitusmalleja on tullut alueelle, joita on pyritty hyödyntämään mahdollisimman paljon. Tältä osin työ on kuitenkin vasta käynnistymässä, ja jatkuu vuoden 2012 loppuun, jonka jälkeen uudenlaisten toimintamallien tulee olla osa jokapäiväistä työntekoa.

Ammattikorkeakoulu

Ammattikorkeakoulujen rakenteellinen kehittäminen ja toimintojen kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin jatkuu. Sivistyspoliittinen ministeriryhmä linjasi 23.6.2010 korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen tilannetta, periaatteita ja tavoitteita (opetus- ja kulttuuriministeriö, ”Korkeakoulujen laadun ja vaikuttavuuden vahvistaminen – sivistyspoliittisen ministeriryhmän kannanotto korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen vauhdittamiseksi”). Kannanotossa todetaan muun muassa seuraavaa: ”Yliopistot ja ammattikorkeakoulut ja tutkimuslaitokset tiivistävät yhteistyötään yhteisillä tutkimusohjelmilla, kampuksilla ja muilla toimintarakenteilla.”

ICT

ICT-sektori, toisin kuin Bioala, on Varsinais-Suomessa lyhytjännitteisempi, hajanainen ja suurempien muutosten kohteena. Selkeää ICT –klusteria ei ole, vaan toimiala jakaantuu useaan pienempään kokonaisuuteen – miniklusteriin. Varsinais-Suomen ICT - klusteriin ovat vaikuttaneet Nokian viimeaikaiset ratkaisut, joita ennakoitiin jo vuoden 2010 aikana.

Varsinais-Suomen ICT – klusteri on heti metalliteollisuuden jälkeen toiseksi suurin yli 11.000lla työpaikalla ja yli 1600 yrityksellä/toimipisteellä.

Bio- ja materiaaliteknologia

Bioalaa vaivaa erityisesti Suomessa (mutta myös muissa Pohjoismaissa) riskirahoituksen puute. Tämä on ollut merkittävin tekijä sille, että uusia tutkimusintensiivisiä yrityksiä ei juuri ole syntynyt. Samasta syystä olemassa olevat yritykset eivät ole kyenneet kaupallistamaan osaamistaan/tuotteitaan siinä tahdissa mitä ne olivat suunnitelleet. Bioalan elpyminen muualla Euroopassa on sen sijaan näkynyt heti turkulaisen bioalan palveluita tarjoavan yrityskannan toiminnan volyymin kasvuna; vuoden 2009 notkahduksesta on siis toivuttu.

Meri – ja metalliteollisuus

Meri- ja metalliteollisuuden toimintaympäristö on muuttunut dramaattisesti laman myötä laadinta-ajankohdan ja raportointiajankohdan välillä. Teknologiateollisuuden tilauskanta supistui vuonna 2009 yli 30 % ja sen tasapainottaminen on edellyttänyt monilta yrityksiltä suuria ponnisteluja. Irtisanomisilta ei vältytty. Rakennemuutoksen aiheuttamiin muutoksiin reagoitiin käynnistämällä rakennemuutosohjelmaa. Ratkaisut ovat osaamisessa ja teknologioissa, liiketoiminnan uudistamisessa ja uusissa strategioissa, kansainvälistymisessä sekä verkostoituneessa toimintatavoissa. Näihin teemoihin toiminta on myös kehittämissä työssä fokuoitunut.

3. PAINOPISTEET JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

3.1. Painopiste: Bio- ja materiaaliteknologia (vastuutaho: Turku Science Park Oy)

Ohjelman tavoite
<p>1. Kansallisen vetovastuun säilyttäminen ja lisääminen valituilla alueilla</p> <p>Toteutuma 2010: Bioteknologia: Turussa jatketaan HealthBIO-klusterin kansallista koordinoitua tämän oske-kauden loppuun saakka ja valmistellaan mahdollista tulevaa ohjelmaa. Turussa toimivat myös Biocenter Finlandin kansalliset infrastruktuuriprojektit: ” Biological Imaging” (vetäjänä ÅA/prof John Erkiksson) sekä ”Proteomics and Metabolomics” (vetäjänä BTK/Garry Corthals). Lisäksi alueella toimii kansallinen PET-keskus (TY,ÅA,VSSHP) sekä kansallinen mikrosirukeskus (BTK)</p>

<p>Suomen Akatemian huippuyksiköt 2008-2013 Turussa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aro, Eva-Mari: Integroidun fotosynteesi- ja metaboliittitutkimuksen huippuyksikkö - Jalkanen, Sirpa: ihmisen puolustusmekanismit -huippuyksikkö - Knuuti, Juhani: Verenkierto- ja aineenvaihduntasairauksien molekyylikuvantamisen huippuyksikkö <p>Materiaalitekнологia:</p> <p>Turussa on materiaalitekнологian alalla Suomen Akatemian huippuyksikkö:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rosenholm, Jarl B.: Funktionaalisten materiaalien huippuyksikkö FUNMAT <p>Lisäksi alueellisessa osaamiskeskuksessa bio-, materiaali- ja nanotekнологia on organisoitu yhdessä toimivaksi (mm yhteinen ohjausryhmä), mikä edesauttaa uusien, laajempien hankeaihioiden syntymistä.</p>
<p>2. Yrittäjyyden, yritystoiminnan ja työpaikkojen määrän kasvattaminen</p> <p>Toteutuma 2010: Partnerointitapahtumiin osallistuminen (HealthBION oma, BIO2011, Bio2012, BioEurope) tähtäimenä sijoittaja- ja asiakaskontaktit ja –vierailut alueelle. HealthPORT-hanke tähtää terveydenhuollon organisaatioissa tehtyjen keksintöjen kaupallistamiseen pk-yrityksissä.</p>
<p>3. Koulutus- ja kehittämistoiminnan vahvistaminen</p> <p>Toteutuma 2010: Tohtorit yrityksiin –kansalliseen hankkeeseen osallistuminen</p>
<p>4. Kaupungin panostuksella alueelle saatavien investointien ja ulkoisen rahoituksen kasvattaminen</p> <p>Toteutuma 2010: Ei raportoitu tuloksia</p>

3.2. Painopiste: Matkailu- ja kulttuuripääkaupunki (vastuutaho Turku Touring, Turku Pilot Oy)

<p>Ohjelman tavoite</p>
<p>1. Matkailuvirtojen ja alueelle jäävän matkailutulon kasvattaminen</p> <p>Toteutuma 2010:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uusi maakunnallinen matkailuportaali valmisteilla - Scandinavian Islands -markkinointihanke - Jatkuva oppilaitosyhteistyö.
<p>2. Kulttuuripääkaupunkivuoden hyödyntäminen alan yritysten ponnahduslautana ja kaupungin keskustan elävöittäjänä</p>

Toteutuma 2010:

- CT 2011 verkkomarkkinointityöpaja-toiminta
- Kulttuurin matkailullinen tuotteistaminen: tuotteistamistyöpajat
- Elokuvamatkailuhanke: Vares -kierrokset
- OSKE - ohjelma

3. Yritysten kasvun tukeminen ja veturiyritysten investointien houkuttelu
4. Saavutettavuuden parantaminen
Toteutumat 2010:

- Kehittämisyksikön valmistelu
- Lentoliikenneyhteyksiä valmisteleva neuvottelu- ja suunnittelutyö
- Verkkokaupan kehittäminen.

3.3. Painopiste: Meri- ja metalliteollisuus (Vastuutaho: Koneteknologiakeskus Turku Oy)
Ohjelman tavoitteet
1. Laivarakennuksen osaamisen varmistaminen
Toteutuma 2010:

Jatketaan alan yritysten osaamista vahvistavia hankkeita

- Hankevalmistelu edennyt suunnitelmien mukaan normaalisti. Koneteknologiakeskus Turku Oy:ssä valmistelujen hankkeiden kokonaismäärä vuonna 2010 15 miljoonaa euroa (esim. Fimecc Oy:n Innovations & Networks, ArvoBusiness, Better products in Time, VE-TOMO-, Messi jne...)
- Koneteknologiakeskus Turku Oy:n valmisteleva Meriteollisuuden rakennemuutoksen hallinta – Uudet liiketoimintamahdollisuudet -hanke käynnistyi vuonna 2010
- Koulutuksen vetovoimaa on varmistettu mm. meriteollisuuden osaamisen ennakointi, Osaameri –hankkeessa. Lopulliset tulokset julkaistaan syksyllä 2011, projektin aikana saatuja tuloksia on annettu verkoston toimijoille hyödynnettäväksi välittömästi
- Päivitetty yhdessä Meriteollisuusyhdistys ry:n kanssa meriteollisuuden osaamisstrategiaa
- Meritekniikan ylemmän korkeakoulutason tutkimuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelman laatiminen Lounais-Suomeen –hanke valmistui vuonna 2010 LOURA-kaupunkien ja Oskan yhteistyönä
- Brasilian valtion öljy-yhtiö Petrobras vieraili Suomessa v. 2010. Tapaamisessa ja vierailujenkohteena oli n. 60 suomalaista yritystä. Matkajärjestelyn hoitivat Meriklusteriohjelma ja Finpro. Tapaamisten palaute läpikäyty ja yhteistyö eri muodoissa jatkuu.
- Valmistelut Sinaval- yhdistyksen ja telakoiden vierailuun Suomeen elokuussa 2011 käynnistyneet. Mukana ainakin 33 suomalaista yritystä.
- Brasilialaisen COPPE-yliopiston ja Aalto yliopiston yhteistyön puitteissa valmisteilla kaksi semi-naaria valittujen teemojen puitteista vuonna 2011. Aalto saanut TEKES rahoituksen em. valmistelulle. Liittyy Meridiem-hankkeen toteutukseen jatkossa.
- Valmisteltu uusia liiketoiminta-avauksia, mm. MeriOSKE järjestää 11.5.2011 Pernambucossa SUOMEN MERITEOLLISUUDEN SEMINAARIN COTEQ2011 -konferenssin yhteydessä

yhteistyössä Abendi järjestön kanssa. Viikon aikana tavataan ja solmitaan kontakteja alueen toimijoiden kanssa. Mukana 5 yritystä, TUAMK, Aalto yliopisto, Merikotka, LUT, Tekesin IFCO- hanke edustaen 21 meriteollisuusyritystä

- Koneteknologiakeskus Turku Oy:n Proomu-kehityshanke on kouluttanut vuoden muutama sata henkilöä n. 30 yrityksessä
- STX Finland Turun telakka on mukana useissa tutkimus-, koulutus-, innovointi- ja verkoston kehitysyhteistyössä; yhteys on jatkuvaa ja tiivistä.
- Meriklusterin ohjelman koordinaatio vastaa meriteollisuuden kansallisen päätöksentekoon vaikuttamisesta valtakunnallisesti

Hankevalmistelu edennyt suunnitellusti (yhteensä n. 15 milj. euroa, FIMECC Innovation Network...) - Yrityslähtöisen meriteknisen uudistuvan osaamisen kartoittaminen ja analysointi (Osaameri-hanke) - Yritysten tuotannon henkilöstön osaamista kehitettiin ja saatiin aikaiseksi uusia toimintamalleja Innoke-hankkeen kautta (esim. esimiesvalmennus, perehdytys, hiljaisen tiedon siirto ym.)

2. Verkostoyritysten uudistuminen ja työpaikkojen määrän hyvä kehitys

Toteutuma 2010:

Panostetaan voimakkaasti verkostoyritysten uuden liiketoiminnan kehittämiseen.

- Uuden liiketoiminnan kehitys ja verkoston toiminta on koko kehittämissektorin voimakkaan panostuksen kohteena
- Tuetaan verkostoyrityksiä kansainvälistymisessä.
- TEM on antanut Brasiliaan suuntautuvan meri-/metalliliiketoiminnan kansallisen kehittämisen ja koordinoinnin vastuun Meriklusteriohjelmalle. Jatkoneuvottelut erillishankkeen muodostamisesta ovat käynnissä.
- Koulutuksellinen tuki hoidetaan joko Proomu –kehityshankkeessa tai ohjaamalla muiden kouluttajien lukuisiin valmennusohjelmiin
- Ohjattu yrityksiä olemassa oleviin kansainvälistymispalveluihin (ELY-keskus, Tekes)
- Selvitetään laivanrakennukseen kertyneen elämysentuotantobisneksen tuotteistamisen mahdollisuudet ja uudet markkinat (mm. idean rajaaminen ja mahdollisesta kaupallistamisesta kiinnostunut yritys)
- Elämysentuotantoliiketoiminnan kehitys etenee erillisissä prosesseissa mm. FIMECC Oy:n Cruise & Ferry Centerissä ja tulevassa Kaleidoskooppi –hankkeessa.
- Luodaan foorumeita yritysten vuorovaikutuksen lisäämiseksi uusilla alueilla, kuten materiaali-, energia- ja ICT-sektoreilla.
- Energia- ja ympäristö, ICT- sekä matkailu-/vapaa-ajan, satamatoimintojen yhteisiä kehittämiss-hankkeita on runsaasti. Poikkisektoraalisuus lisääntyy vuosina 2012-2013.

Keskitytty uuden liiketoiminnan kehittämiseen ja kansainvälistymiseen - ArvoBusiness-hankkeen käynnistyminen (7 yritystä) - Rakennemuutoshankkeen valmistelu ja käynnistäminen - Työvoimakoulutusten käynnistäminen yhdessä Turun AKK:n kanssa - Meritekniikan valmistustekniikan kehittäminen robotti- ja laserhitsausta hyödyntämällä (Formeri- ja Protopaja-hankkeet) - Lyhytkestoista täsmäkoulutusta järjestetty yrityksille ProoMu-hankkeen kautta (mukana n. 50 yritystä)

3. Kansallisen roolin vahvistaminen meriklusterin koulutuksessa ja tutkimuksessa

Toteutuma 2010:

Toteutetaan osaamiskeskusohjelman 2007- 2013 Meriosaamisklusterin kansallista vetovastuuta ja varmistetaan johtoasema myös tulevalle ohjelmakaudelle.

- Meriklusteriohjelma arvioitiin työ- ja elinkeinoministeriössä osaamiskeskusohjelman kärkiklusteriksi vuonna 2010 (pl. Raahen seudun osaamiskeskus).
- Toiminnan varmistaminen tulevalle ohjelmakaudelle on alueellisen kehityksen luonnollinen edellytys myös tulevaisuudessa
- Meritekniikan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen valmistelu ja käynnistäminen Turussa hyödyntäen Koneteknologiakeskuksen ja Meriosaamisklusterin työtä ja kokemuksia.
- Valmistelu etenee suunnitelmien mukaan mm. Meridiem-hankkeessa ja osana Koneteknologiakeskus Turku Oy:n omaa strategiatyötä. Suunnitelmat ovat valmiit sovittuina ajan-kohtina
- Edistetään suomalaisten tai ulkomaalaisten korkeakoulujen laivanrakennuksen soveltavan tutkimuksen vahvistumista Turussa sekä kohotetaan Turun AMK:n käytännön roolia alan koulutuksen tarjoajana.
- Etenee osana Meridiem-hanketta. Ko. hankkeen tavoitteena on paitsi kansallinen yhteistyö, myös kansainvälisen yhteistyön edistäminen
- EU: 7. puiteohjelman eurooppalaisen meriteollisuuden tutkimusyhteistyöhanke Martec II on alkanut. Koneteknologiakeskus Turku Oy on Suomen toimintojen vastuutaho.
- Aalto -yliopiston ja brasilialaisen COPPE-yliopiston yhteistyösopimus neuvoteltu Meriklusteriohjelman ohjelmajohtajan aloitteesta valmiiksi vuonna 2010
- Ko. tutkimusyhteistyön sisältöjen, painopisteiden ja toimintatapojen valmistelu saanut mittavan Tekes-rahoituksen vuosille 2011-2012. Etenee osana MarChain -hanketta, missä Turun yliopisto vetovastuussa ja Meriklusteriohjelma mukana.
- EU Interreg IVC –hanke Vasco da Gama –hankkeen valmistelu alkoi keväällä 2010. Mukana 10 EU-aluetta ja n. 15 kumppania (mm. TuAMK)
- SHOK-yhteistyö etenee FIMECC Oy:n tutkimushankkeissa mm. Innovations & Networks –alaprojektissa. Uuden SHOK-kauden valmistelu alkanut
- Turun ammattikorkeakoulun ja Koneteknologiakeskus Turku Oy:n yhteistyössä toteutettu vuonna 2010 n. 20 yrityksen kehittämishanketta.

Kansallinen rooli vahvistunut Osaamiskeskusohjelman myötä - Meriteollisuuden tutkimusyhteistyö etenee FIMECC Oy:ssä ja Meridiem –hankkeessa suunnitelmien mukaan - Turun kaupungin valmistustekniikan professuurin 3. vuosi - Valmisteltu lahjoitusprofessuuriin liittyvää koulutus-hanketta - Uusien teknologioiden valmistelu (laser)

3.4. Uutta kasvua luovat toimintaedellytykset

3.4.1 ICT:n soveltaminen (vastuutaho: Turku Science Park Oy)

Ohjelman tavoitteet
<p>1. Seudun muita painopistealoja tukevien kehitysohjelmien toteutus</p> <p>Toteutuma 2010: Turku Science Par Oy:n ICT toiminnot keskittyvät soveltavaan ICT:hen. Täten toiminta kohdistuu IT:n hyödyntämiseen muilla toimialoilla, sisältäen myös valitut painopistealat. Esimerkkinä voidaan mainita pk-ICT hanke, jonka avulla on kehitetty tietotekniikan hyödyntämistä pk-yrityksissä.</p>
<p>2. Koulutus- ja kehittämistoiminnan vuorovaikutuksen lisääminen</p> <p>Toteutuma 2010: Turku Science Parkin uuden strategian mukaan toiminta jalkautuu aiempaa enemmän kentälle, verkottamaan eri toimijoiden tarpeita ja tarjontaa.</p>
<p>3. Turku-Salo –akselin kansallisen roolin vahvistaminen</p> <p>Toteutuma 2010: Varsinais-Suomen osaamiskeskusohjelma hyväksyttiin mukaan kansallisen osaamiskeskusohjelma ”Jokapaikan tietotekniikka” osaamisklusteriin.</p>

3.4.2. Logistinen asema ja osajien liikkuvuus (vastuutaho: Turun Seudun kehittämiskeskus ja logistiikan osalta Pilot Turku Oy)

Ohjelman tavoite
<p>1. Tukholma – Turku – Helsinki –Pietari –kehityskäytävän sekä länsirannikon kehityskäytävän konkretisointi</p> <p>Toteutuma 2010: Lounaisrannikon yhteistyökaupungit tekivät toimintasuunnitelman ja sopivat lippulaivahankkeista. Laadittu meritekniikan ylemmän koulutuksen suunnitelma sekä valmisteltu Lounais-rannikon kasvurahaston malli. Tukholma-Turku-Helsinki-Pietari – kehityskäytävän osalta tehty selvitykset kehityskäytävän yleisestä luonteesta sekä Tukholman ja Turun alueiden kompetenssi-kärjistä.</p>

2. Toimivat yhteydet ja logistiikka

Toteutuma 2010: Ei raportoitu tuloksia.

3. Osaavan työvoiman houkuttelu ja maahanmuuttajien elinkeinoelämälähtöinen työllistyminen

Toteutuma 2010: Käynnistetty Varsinais-Suomen yhteismarkkinointihanke. Korkeakoulujen kanssa on tehty koulutus- ja harjoitteluohjelman korkeakoulutettujen työllistymisen tukemiseksi alueelle (Koteva-hanke). Tsek:n HYVÄ VIRE –hankkeessa pidetään yllä meri- ja metalliteollisuuden lomautettujen ja työttömien työkykyä. Hankkeen tapahtumissa oli syksyn aikana 600 kävijää. Get a Life – hanke tuottaa korkeakoulutetuille ura-suunnitteluvälineen, jossa Turun kaupunki on yhtenä esimerkkitapauksena. Merkittävä osa Potkurin tarjoamista palveluista suuntautuu maahanmuuttajille. Maahanmuuttajayrittäjyyttä selvitettiin yhdessä Rinus Pennixin kanssa (Immigrant Entrepreneurship in the City of Turku, Finland)

3.4.3 Yritystävällinen Turku ja elinkeinon uudistuminen (vastuutaho: Turun seudun kehittämiskeskus)

Ohjelman tavoite

1. Yritysten sijoittumista tukevien palvelupolkujen virtaviivaistaminen Turku-konsernissa ja yhdenluukun alueellisen palvelun muodostaminen

Toteutuma 2010: Konsernin sijoittautumistoimintaa tekevät tahot virtaviivaistaneet palvelupolkujaan. Asiakasta palvelee yhdeltä luukulta, ja verkostosta haetaan tieto asiakkaan esittämiin kysymyksiin ja tarpeisiin. Nettisivuilla toimii Vapaat toimitilat ja yritystontit –palvelu, jonka kautta yritykset saavat tietoa koko seudun tarjonnasta. Tsek ja Turku Science Park Oy ylläpitävät Invest in –sivuja.

2. Toteutetaan yritysvaikutusten arviointia ja luodaan pysyvät toimintamallit yritysten kuulemiselle

Toteutuma 2010: Selvitetty pk-yritysten aluetaloudellisia vaikutuksia ja sitä, millä keinoin julkisen sektori voi olla tukemassa myönteistä kehitystä.

3. Pienten yritysten yhteistoimintaverkostojen rakentaminen

Toteutuma 2010: Tsek:n rahoituksella käynnistetty Hankinta-asiamies –palvelu, jonka yhtenä tehtävänä on verkottaa pieniä yrityksiä. Luovien alojen matchmaking -tilaisuuksia järjestetty

luovien alojen yrityksille Sillanrakentajat-hankkeessa, Luotu-iltapäivässä ja elokuva-alalla. Potkurin kautta järjestetty koulutus- ja verkottumistilaisuuksia. Loppuvuodesta järjestetty myös meri- ja metalliteollisuuden verkottamistilaisuuksia.

4. Luovuusosaamisen verkottaminen muiden toimialojen tueksi

Toteutuma 2010: Katalyytti-hankkeessa verkotettu luovan ja perinteisempien alojen yrityksiä keskenään. Toiminta suunnataan jatkossa osaksi luovien alojen yrityshautomo Creven toimintaa yhteistyössä Humakin kanssa. Tehty pohjaselvitys elokuvamatkailun kehittämiseksi alueella.

5. Edistetään ympäristöystävällisten ja energiatehokkaiden innovaatioiden ja palveluiden kehittymistä ja ympäristöosaamisen vahvistumista eri toimialoilla

Toteutuma 2010: Osallistuttu Varsinais-Suomen ilmasto- ja energiastrategiatyöhön sekä Turun AMK:n hallinnoimaan eGreenNet – hankkeeseen, jonka tehtävänä on muodostaa ympäristöosaamisen verkosto alueelle. Lisäksi osallistutaan energianeuvontahankkeeseen, jossa yritysneuvoja antaa energianeuvontaa seudun yrityksille. Tuettu toimivien yritysten innovaatio- ja uudelleensuuntautumisprosesseja.

3.5. Painopiste: Osaaminen ja yrittäjyys

3.5.1. Kehittyvä ja työelämälähtöinen koulutus (vastuutaho: Oppilaitokset ja Turun kaupungin keshallinto)

Ohjelman tavoite

1. Vahvistetaan toisen asteen ja korkea-asteen ammatillisen koulutuksen vetovoimaa ja laatua

Toteutuma 2010:

Turun AMK on kehittänyt innovaatiopedagogiikkaa, joka perustuu asiakaslähtöisyyteen ja monialaisuuteen. Se tukee Varsinais-Suomen työpaikoilla hyödynnettäviä innovaatioita. Joustavat opetussuunnitelman rakenteet ja vaihtoehtoiset suoritustavat mahdollistavat yrittäjyyden sekä tutkimus- ja kehitystyön sekä palvelutoiminnan kytkemisen opetukseen. Innovaatiopedagogiikan kulmakivet ovat monialaisuus, tutkimus- ja kehitystoiminta, opetussuunnitelmat, yrittäjyys- ja palvelutoiminta sekä kansainvälisyys. AMK:n yli 3 kuukautta kestävä kansainvälinen opiskelijavaihto lisääntyi. Saapuvien opiskelijoiden määrä kasvoi 228 opiskelijasta 256 opiskelijaan. Lähtevien opiskelijoiden määrä nousi 327 opiskelijasta 388 opiskelijaan. Turun AMK:sta valmistuvista jää verrattain korkea 75 prosentin osuus oman maakunnan alueelle.

AKK: Ammatillisen koulutuksen aloituspaikkoja on haettu lisää ja saatu 20 perustutkintopaikkaa sekä 30 lisäkoulutuspaikkaa. Oppisopimuskoulutusta ja sen markkinointia on lisätty.

Aikuiskoulutuksen kokonaismäärä kasvoi vuoden 2010 aikana merkittävästi. Koulutusten laatua on kasvatettu lisäämällä opettajien täydennyskoulutusta sekä kehittämällä uusia oppimisympäristöjä.

2. Panostetaan valmistuneiden hyvään työllistymiseen ja työelämäkontakteihin

Toteutuma 2010:

AMK: Työelämäkontakteja on lisätty AMK:ssa. Tutkimus- ja kehitystyöstä saatujen opintopisteiden määrä lisääntyi 18 064 pisteestä 38 119 pisteeseen.

AKK: Koulutuksissa olevien työssäoppimisjaksojen sekä työharjoittelujen avulla on opiskelijoiden työllistymistä pystytty helpottamaan. Aikuiskoulutuksessa opettajien työelämäkontaktit ovat perinteisesti erittäin hyviä. Yhteisprojektit yrityselämän kanssa ovat kuitenkin edelleen olleet vahvistamassa yhteistyötä. Kaikissa aikuiskoulutuksena toteutetuissa koulutuksissa on mukana myös yrittäjyyskoulutusta. Alueellisen yhteistyön avulla on eri aikuiskoulutuskeskusten kanssa toteutettu yhteishankkeita opettajien täydennyskoulutuksessa sekä koulutushankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Yhteiset aikuiskouluttajien ohjaus- ja neuvontapisteet sekä opiskelijoille että yrityksen aloittamista suunnitteleville. (OpinOvi ja Potkurin koulutusneuvonta)

3. Rakennetaan alueen painopistealoja tukevia koulutusväyliä ja rakenteita

Toteutuma 2010:

AMK: Turun AMK:illa on 26 neuvottelukuntaa ja niissä on yhteensä lähes kolmesataa jäsentä. Neuvottelukunnat kootaan alueen ja alan vaikuttajista kunkin tulosalueen tarpeen mukaisesti. Turun AMK:n hallitus teki rakennusinvestointi-ehdotuksen kampushankkeesta, jota tilakeskus selvittää. Koulutusosaamisen vientimahdollisuuksia on selvitetty.

AKK: Varsinais-Suomen aikuiskoulutusjohdon säännölliset kokoukset alueellisen yhteistyön kehittämiseksi. Aikuiskouluttajien kesken on perustettu alueellisia työryhmiä aikuiskoulutuksen yhteistyön kehittämiseen, yhteisten toimintamallien luomiseen sekä yhteisten koulutustuotteiden kehittämiseen. Varsinais-Suomen aikuiskoulutusstrategian jalkauttamiseen on palkattu projektipäällikkö

3.5.2. Käytännönläheinen tutkimus ja tuotekehitys (vastuutaho: Turun ammattikorkeakoulu)

1. Alueen korkeakoulujen soveltavan tutkimustoiminnan kaupallistamisen tuotekehitysketjun vahvistaminen

Toteutuma 2010: Tutkimus- ja kehitystyön ulkoinen rahoitus lisääntyi 5.1 milj. eurosta 6.4 milj. euroon, mistä merkittävä osa on EU-rahoitusta.

2. Oppilaitosten osaamisen ja yritysten vuorovaikutuksen lisääminen

Toteutuma 2010: Turun AMK:n hallitus teki rakennusinvestointi-ehdotuksen kampushankkeesta, jota tilakeskus selvittää. Suunnitelmaan sisältyy toisen asteen koulutuksen oppimisympäristöt.

3. Oppilaitosyrittäjyyden ja oppilaitosten kaupallisen osaamisen vahvistaminen

Toteutuma 2010: Yrittäjyyttä ja yritteliäisyyttä tuetaan monin tavoin. AMK on luonut ympäristön, jossa vallitsee yrittäjyyttä synnyttävä sekä yritteliään tekemisen ja kehittämisen ilmapiiri. AMK:lla on:

- yrittäjyyden suuntautumis-vaihtoehto
- monipuolisia yrittäjyyden opintojaksoja
- esihautomotoimintaa
- harjoitusyritystoimintaa
- opiskelijayrityksiä
- osuuskuntia
- tilitoimisto
- erityinen yritysten ja bioalojen yhteinen työskentely- ja oppimisympäristö Varsta.

Kaupunginhallitus suuntasi hankerahaa 40 000 euroa yrittäjyyskorkeakoulu –hankkeeseen.

3.5.3 Yrittäjyys ja yritysten kasvun tukeminen (vastuutaho: Turun Seudun kehittämiskeskus ja Turun seudun yrityspalvelukeskus Potkuri)

1. Alkavien yritysten neuvontapalveluiden keskittäminen ja kehittäminen Turun seudun yrityspalvelukeskus Potkurissa

Toteutuma 2010: Noin 7000 neuvontapahtumaa vuosittain. 395 tilaisuutta asiakkaille ja sidosryhmille (mm. tehoillat Nordean kanssa, startti-infot) V. 2005 – 2010 yhteensä 3772 yritystä (908 uutta yritystä vuonna 2010). Selviytymisprosentti esim. starttiyrittäjillä yli 80 %.

2. Yritysten kasvu- ja kansainvälistymispalveluiden vahvistaminen

Toteutuma 2010: -

3.5.4. Ulkomaisten investointien houkuttelu (vastuutaho: Turku Science Park Oy)

1. Ulkomaisten investointien houkuttelun keskittäminen Turku-konsernissa Turku Science Park Oy:lle

Toteutuma 2010: Kansainvälisten investointien edistämistyö sekä yhteistyö Invest in Finlandin kanssa keskitettiin vuoden 2010 alussa Turku Science Park Oy:lle. Turku Science Park Oy palkkasi tehtävään invest in –koordinaattorin, joka vastaa yhdessä Turku Science Park Oy:n bio- ja ict tiimien kanssa ulkomaalaisten yritysetabloitumisten ja investointien saamisen edistämisestä Turun seudulla.

Turku Science Park Oy tekee yritysetabloitumisten ja investointien edistämisen puitteissa tiivistä yhteistyötä Turun seudun kuntien, Turun Seudun Kehittämiskeskuksen ja Turun kiinteistöliikelaitoksen kanssa. Turku Science Park Oy koordinoi ulkomaalaisten yritysten seudulle osoittamien sijoittumiskyselyiden vastaamisprosessia sekä isännöi ja organisoii yritysten vierailuja seudulle.

2. Invest In –toiminnan yhden luukun palvelumallin toimivuuden ja tulosvastuun kehittäminen

Toteutuma 2010: Ulkomaalaisten yritysten palvelu sijoittumisasioissa on Turun seudulla keskitetty Turku Science Park Oy:öön. Turku Science Park Oy toimii yritysten tai niitä edustavan Invest in Finlandin kontaktina seudulle saaden tarvittaessa tiedontuotantotukea Turun Seudun Kehittämiskeskukselta sekä muilta Turun kaupungin konserniyhteisöiltä.

Turku Science Park Oy on luonut investointien edistämistä koskevan toimintasuunnitelman, jonka johtajatuksena on toimia tiiviissä yhteistyössä muiden alueellisten toimijoiden ja Invest in Finlandin kanssa sekä tarjota maksuttomia sijoittumispalveluita kaikille Turun seudusta kiinnostuneille ulkomaisille yrityksille. Tämän lisäksi Turku Science Park Oy edistää aktiivisesti erityisesti seudun koulutus- ja osaamisaloja hyödyntävien ulkomaalaisten yritysten sijoittumista alueelle osallistamalla hankkeeseen Invest in Southern Finland sekä tekemällä selvitys- ja myyntiprojektin Venäjällä pääkonttoriaan pitävistä bioalan yrityksistä.

Yritysetabloitumisten ohella Turku Science Park Oy edistää investointien saamista seudulla jo sijaitseviin yrityksiin. Syksyllä 2010 Turku Science Park Oy järjesti Pääomasijoitusaamupäivän, johon osallistui 120 kuulijaa ja jonka pääpuhujana toimi mm. Spotifyhin sijoittaneen Creandum Ab:n johtaja Daniel Blomquist. Alkuvuodesta 2011 Turku Science Park Oy toteutti yhdessä yhteistyökumppaniensa kanssa rahoituksenhakuvalmentautumistilaisuuden yrityksille sekä järjesti kahdenkeskeisiä tapaamisia yritysten ja pääomasijoitusyhtiön kanssa.

3. KOKONAISARVIO OHJELMAN EDISTYMISESTÄ

Keskeiset johtopäätökset:

- Taantuma on muuttunut nousuksi ja vaatii reagoitiherkkyyttä tehdä tarvittavia muutoksia ohjelman toimeenpanoon nopealla aikataululla
- Rakennemuutoksesta johtuen ohjelmaa on jouduttu täydentämään erillisellä rakennemuutosohjelmalla. Jatkossa tulisi arvioida, voiko ohjelma reagoida nopeasti tällaisissa tilanteissa.
- Ohjelman koordinaatio on ollut osin epäselvä ja hajanainen
- Vuonna 2011 on kaupunginjohtajan toimesta perustettu elinkeino- ja omistaja-ohjauksen johtoryhmä, jonka toimialaan kuuluu ohjelman toimeenpano ja seuranta. Tällä pyritään varmistamaan aikaisempaa parempi koordinaatio.